

Redakcijas padome

Juris Savickis	padomes priekšsēdētājs, SIA "ITERA Latvija" prezidents, LZA goda mecenāts
Namejs Zeltiņš	priekšsēdētāja vietnieks zinātniskajos jautājumos, profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Aigars Kalvītis	AS "Latvijas gāze" valdes priekšsēdētājs
Uldis Bariss	AS "Conexus Baltic Grid" valdes priekšsēdētājs
Kaspars Cikmačs	AS "Latvenergo" valdes loceklis
Gatis Junghāns	AS "Augstsprieguma tīkls" valdes loceklis, <i>Dr. sc. ing.</i>
Māris Balodis	AS "Latvenergo" izpētes un attīstības direktors, <i>Dr. oec.</i>
Ivars Kalviņš	LZA prezidents, akadēmiķis
Ojārs Spāritis	LZA viceprezidents, akadēmiķis
Leonids Ribickis	RTU rektors, akadēmiķis
Egils Dzelzītis	profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Kārlis Briņķis	LEEA eksperts, <i>Dr. sc. ing.</i>
Tarmo Somere	Igaunijas ZA prezidents
Ludvigs M. Bednars	<i>Dr. sc. ing. (ASV)</i>
Jerzijs S. Mihna	prof., <i>Dr. habil. ing., Dr. h. c. LZA</i> (Vācija)
Jurijs Tabunščikovs	akadēmiķis (Krievijas Federācija)
Jurgis Vilems	akadēmiķis (Lietuva)

Redakcija

Redaktors: **Leo Jansons**
 Zinātniskais redaktors: **Māris Balodis**
 Literārā redaktore: **Anda Meistere**
 Datorgrafiki: **Uldis Freimanis**

Redakcijas adrese:
 Dzirciema iela 121, Rīga, LV-1055
 Mob. tālr.: 26245896
 E-pasts: leo@lza.lv
 www.enerģijaunpasaule.lv

Izdevējs

SIA "Enerģija un Pasaule"
 Reģistrācijas nr. 40003614953
 Valdes loceklis: **Andris Auziņš**

Iznāk reizi divos mēnešos
 Iespiests SIA "IBC Print Baltic"

Par rakstos pausto faktu un datu pareizību atbild rakstu autori.
 Autortiesības uz publicētajiem rakstiem pieder
 žurnāla "Enerģija un Pasaule" redakcijai.
 Pārpublicēšana iespējama tikai ar rakstisku žurnāla "Enerģija un Pasaule"
 redakcijas piekrišanu.

Sadarbībā ar:

Saturs

Energoresursu cenu pieauguma anatomija	6
Ar "Latvenergo" zaļo enerģiju – jau vairāk nekā miljons kilometru	14
"Nākotnes enerģija: mobilitāte. efektivitāte. klimats": aktuālā un dažādā transporta zaļināšana	20
Quo vadis, elektrotīklu stabilitāte? Palielinās izaicinājumi, mainoties elektroenerģijas ražošanas portfelim	28
Vienota elastības platforma – INTERFACE	36
No politiskas abstrakcijas līdz "taustāmai" enerģijai Lielbritānijas udeņraža izmantošanas pilotprojekti	40
"Energo analitika" – jauns patēriņa analīzes rīks mūsu biznesa klientiem	47
Enerģijas cenu kāpums un enerģētiskā nabadzība – ko varam gaidīt šoziem?	48
Gāzveida kurināmā nākotne Eiropā – reģionālā attīstība no globālā skatpunkta	52
Programmai "Nākotnes enerģētikas līderi Latvijā" sekmīgi piesaistīti 16 jaunie speciālisti	58
"Latvijas Gāze" – par vides saglabāšanu nākamajām paaudzēm	63
Soli preti vēl precīzākai dabasgāzes skaitītāju verifikācijai	68
Mazjaudas kodolreaktori	74
Salaspils zinātniskā kodolreaktora darbība kodoltehniskā un enerģētiskā	78
Lotosa efekts un bioroboti	84
Digitālais dvīnis – potenciāls risinājums enerģētikas kopienų plānošanai	88
Content/содержание	92

Žurnāls "Enerģija un Pasaule" – Cicerona Goda nosaukuma laureāts

Energoresursu cenu pieauguma anatomija

Par to, kādi faktori vai faktoru kopumi noteica straujo energoresursu cenu pieaugumu 2021. gadā, ticis diskutēts un rakstīts daudz. Starp galvenajiem pozitīvās cenu dinamikas vai atsevišķos gadījumos praktiski nekontrolējama cenu kāpuma iemesliem minētas gan pasaules dabasgāzes tirgus konjunktūras pārmaiņas, laikapstākļi un objektīva resursu piegāžu kavēšanās, gan arī ģeopolitiskās peripetijas. Un kā būtisks riska faktors iezīmējusies Covid-19 pandēmija, kuras uzliesmojumus mij ilgāki vai īsāki atslābuma un globālās, kā arī reģionālās ekonomikas atveseļošanās periodi.

Lielbritānijas ūdeņraža izmantošanas pilotprojekti

Daudzās Eiropas valstīs ūdeņraža enerģētikas iniciatīvas šobrīd atrodas tikai attīstības sākumposmā: tiek izstrādāts tiesiskais regulējums un tehniskie noteikumi zaļā ūdeņraža ražošanai, pārvadei un sadalei, kā arī pētītas tā vienlaicīgas transportēšanas iespējas dabasgāzes tīklā kopā ar dabasgāzi un atjaunīgajām gāzēm. Tāpēc par ūdeņraža izmantošanu galapatēriņa sektorā pagaidām tiek domāts mazāk. Tomēr ūdeņradis tiek uzskatīts par nākotnes energonesēju numur viens visā Eiropā.

Programmai “Nākotnes enerģētikas līderi Latvijā” sekmīgi piesaistīti 16 jaunie speciālisti

Talantīgu un mērķtiecīgu jauno speciālistu, kuri ir gatavi aktīvi darboties enerģētikas nozarē arī ārpus savām ikdienas profesionālajām un akadēmiskajām gaitām, Latvijā nūdien netrūkst – to ar patiesu gandarījumu pēc pieteikumu iesniegšanas termiņa beigām varēja secināt Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas programmas “Nākotnes enerģētikas līderi Latvijā” vadības komanda. Kopumā aicinājumam atsaucās 26 talantīgi un mērķtiecīgi jaunie speciālisti, kuri pārstāv 10 dažādus uzņēmumus.

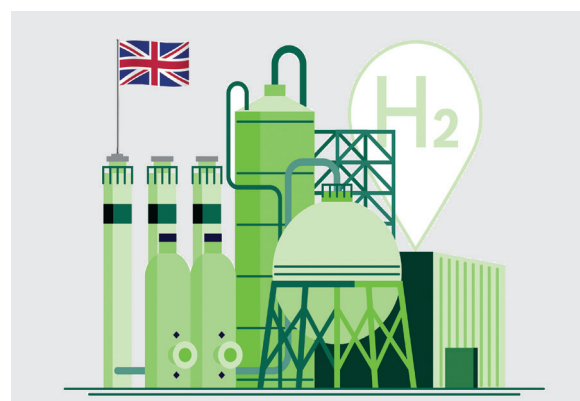
Gāzveida kurināmā nākotne Eiropā – reģionālā attīstība no globālā skatpunkta

Šobrīd gāzveida kurināmā, konkrēti, dabasgāzes, pozīcijas Eiropā ir neskaidrākas nekā jebkad. Dabasgāzes un atjaunīgo gāzu maisījums tiek uzskatīts par vienu no ilgtspējīgas un drošas enerģijas pārejas stūrakmeņiem, tomēr formāli par tādu atzīts netiek.

Izskan arī citi viedokļi – piemēram, ka gāzveida kurināmā pēc noklusējuma ir pārāk dārgs un nedrošs, lai uz tā balstītu Eiropas enerģētikas sektora dekarbonizāciju, tomēr pārredzamā nākotnē bez tā iztikt nebūs iespējams.

8. lpp.

24. lpp.

30. lpp.

48. lpp.